

Ek 9 - Sorun Çözme Kabiliyeti ve Çeşitli Sorun Alanları için Ortak Nedenler (Rev 3, 30.03.2013)

Ortak sorun nedenleri	Ortak Nedenlerin, Bazı Toplumsal Sorunlar Açısından Yansımaları				
Sorun Çözme Kabiliyeti (SÇK) yetmezliği	<p>Toplumu oluşturan bireyler, kurumlar ve kesimlerin gerek ayrı ayrı, gerekse bir bütün olarak SÇK’nde bir sistemik yetersizlik olması, bu yetersizliğin –bir parmak izi gibi- tüm karar ve eylemlere –ve bu arada tüm sorunlar- yansımaktadır.</p> <p>Dolayısıyla, bu En Temel Sorun’un, hangi sorun alanlarında ortaya çıktığını irdelemek gereksizdir. Denilebilir ki, SÇK yetmezliği, tüm sorun alanlarının ortak ve en önemli elementidir. Buna göre, bu ortak (kök) sorunları çözmek, bataklığı kurutmak gibidir, akıllıcadır.</p>				
1. Yetersiz (sorun) tanımlama	<p>1. Trafik Terörü (TT)</p> <p>“Kaza”nın ne olduğu ve de nelerin “kaza” değil “cinayet” sayılacağı belli değildir.</p> <p>Ayrıca, yol sıkışıklığının mı, mevcut bir yolun saygılaşımı kullanım eksliğinin mi, teknik alt yapı sorunlarının mı trafik sorunu sayıldığı da tanımlanmamıştır.</p>	<p>2. Futbolda Şike (FŞ)</p> <p>Gerek yasada öngörülen, gerekse dünyada yürürlükte olan uygulamalar net olarak belli olmasına karşın, sorunu bir bütün olarak tanımlayıp gereken çözümleri üretmek yerine, kulüpler arasındaki dengenin nasıl kurulacağı, TFF’nun nasıl kendini koruyacağı, taraftar kitlesinin nasıl sakinleştirileceği gibi parçalı –ve yetersiz- sorun tanımları nedeniyle içinden çıkılmaz bir sorun doğmuştur.</p>	<p>3. Kürt Sorunu (KS)</p> <p>KS adı verilen ve çok sayıda sorundan (aynen trafik teröründe olduğu gibi) oluşan sorunların paydaş sayısı kadar ayrı tanımı bulunmaktadır.</p> <p>Tanımsızlığa en iyi örneklerden birisi KS’dur.</p>	<p>4. Kadına Şiddet (KŞ)</p> <p>Şiddet olgusunun bütünü (kadına, çocuğa, erkeğe, çalışana, sözel, fiziki, davranışsal, törel, ruhsal bozukluk vd) dikkate alıp sorun ‘un ne olduğunu iyi tanımlamadan sorunun küçük bir parçası (polis koruması, elektronik kelepçe gibi) çözülmeye çalışılıyor.</p>	<p>5. İşsizlik</p> <p>İşsizliğin ne olduğu ve de nelerin işsizlik değil beceri eksliği sayılacağı, tanımsızlık nedeniyle karışmıştır.</p>
2. Rasyonel (nedenselliğe dayalı,) Düşünme ve Kritik (nedenlerin ağırlıklarını takdire dayalı) Düşünme kültüründeki yetmezlikler	<p>Hangi kök sorunların TT’ne yol açabildiği, o köklere hangilerinin yol açtığı ilh., o kök sorunlardan hangilerinin türediği analiz edilmemiştir.</p> <p>Eğer edilmiş olsaydı, ölümlü kazaların %95 inin sürücü kaynaklı olduğu, bunun da büyük bölümünün saygılaşım eksliği olduğu anlaşılır ve bu önemli nedene yönelik önlemler geliştirilirdi.</p>	<p>Büyük parasal meblağların yaşam deneyimi çok sınırlı gençlerin eline verildiğinde, onları çevreleyebilecek niyet sahiplerinin kimler olabileceği, sorunun alt nedenlerinin neler olduğu ve köklere inildikçe neler yapılabileceği konusunda bir rasyonel düşünce eğilimi görünmemektedir.</p>	<p>Özellikle KS bağlamında “başlıca neden” olarak ileri sürülen “dış mihraklar” konusu, rasyonel düşünme kültürü yetmezliği nedeniyle yeterince irdelenmemiş ve buğulu bir terim olarak kalmıştır. Bu terim, her açıklanamayan olayın nedeni olarak kullanılmakta, bu arada “dış mihrakların gerçekte neyi nasıl yaptığı ve daha da önemlisi bunları niçin yaptığı” konusu irdeleme dışı kalmıştır.</p>	<p>Yukarıda ancak bir bölümüne değinilen nedenler analiz edilmemiştir.</p> <p>Halen bu sorun konusundaki birincil dürtü “intikam yoluyla caydırma”dır denilebilir.</p>	<p>Hangi kök sorunların işsizliğe yol açabildiği, o köklere hangilerinin yol açtığı ilh., o kök sorunlardan hangilerinin türediği hemen hiç konuşulmuyor.</p>

Ek 9 - Sorun Çözme Kabiliyeti ve Çeşitli Sorun Alanları için Ortak Nedenler (Rev 3, 30.03.2013)

Ortak sorun nedenleri	Ortak Nedenlerin, Bazı Toplumsal Sorunlar Açısından Yansımaları				
3. Sorunları anlamak, çözüm geliştirmek, bunların yaşama geçmesine çalışmak vbg konularda ağlar (<i>networks</i>) oluşturma yetersizliği ya da kısaca <i>demokrasi kültürü</i> yetmezliği	Trafik sorunu ile ilgili yüze yakın dernek, vakıf, resmi ve yarı resmi kurum olmasına rağmen aralarındaki etkileşimi sağlayabilecek bir ağ yoktur.	Tüm spor kulüplerini ilgilendiren bu konuda ne resmi örgütler bir ağ kurmuşlar, ne de kulüpler bu yolda bir örgütlenme yaratmışlardır.	KS konusunu anlamak, çözüm üretmek , bunları uygulamak konusunda faaliyet gösteren çok sayıda resmi, yarı-resmi, gönüllü kuruluş mevcut iken, bunlar arasındaki etkileşimi sağlayabilecek bir ağ'ın bulunmayışı büyük bir eksiktir.	Kadına şiddet konusunda çalışan birey ve örgütler arasındaki etkileşimi sağlayabilecek bir ağ bulunmuyor. Bunun yerine, sahip olunan yetkiyle orantılı olarak tek düşünceler yaşama geçiriliyor ve etkisizliği görüldükçe yeni denemeler yapılıyor.	İş arayanların, kendi işlerini kuranların, öğrenmeyi bir araç olarak kullanarak yeni istihdam yaratabilenlerin vbg, aralarında oluşturabileceği ağların istihdam konusundaki önemli rollerinin farkında olunmayışı.
4. Erdem bağlamındaki yetersizlikler	Saygılaşım yetersizliği	Büyük parasal meblağlardan pay kapma yarışı içeren süreçlerin hemen tümü erdem ihlallerine açıktır.	En temel erdem ilkesinin "zarar verme" olduğu varsayılsa, birlikte yaşama kültürünün de bu temel erdem ilkesine oturduğu görülür. KS'na yol açan nedenlerden birisi ise, bu birlikte yaşama kültürü ilkesinin göz ardı edilmesidir.	Birlikte yaşama kültürünün temel ilkesi "zarar verme"dir. Kadına şiddetin bir nedeni de bu erdem ilkesinin çiğnenmesidir.	İşsizliği de içeren daha geniş küme durumundaki Gelir Yetmezliği kümesinin başlıca nedenlerinden birisi tüketim ahlaki yetersizliğidir.
Başka toplumlarla karşılaştırma bağlamında mevcut bilgiler	Bkz. Ek -2 TABLO	İtalya ve Yunanistan örnekleri	Bkz. Ek -1 TABLO	Bu konuda veri mevcut değil.	Bkz Not 1

Ek 9 - Sorun Çözme Kabiliyeti ve Çeşitli Sorun Alanları için Ortak Nedenler (Rev 3, 30.03.2013)

Ek-1 TABLO: Çeşitli Ülkelerin SÇK'nin Değerlendirilmesi için Ögeler

Ülke	Ayrılkçı hareket için kısa açıklama	Ülke Tarihi (yıl)	Uğranılan zarar
ABD	Alaskan Independence Party, Free the Bear - California Secession and Independence, California Secessionist Party, The Republic of Cascadia, State of Jefferson, Hawai'i, Independent & Sovereign, New England Confederation Movement, Republic of Texas, United People's Party, ...	222	Bilinen bir zarar yok
Belçika	Vlaams Belang, New Flemish Alliance (NVA), Spirit, Lijst Dedecker (LDD)	178	Bilinen bir zarar yok
İngiltere	Sinn Féin, Scottish National Party, Scottish Separatist Group and The Scottish National Liberation Army, Scots for Independence, Scottish Independence, The Scottish Distributist, Siol nan Gaidheal, Scots Independence Tour, Mebyon Kernow - the Party for Cornwall, Welsh Distributist Movement, Campaign for an English Parliament, Silent Majority	302	~3,800 can kaybı+ ? maddi kayıp
Kanada	The Western Canada Concept, Alberta Independence Party, British Columbia Separatist Movement, BC Sovereignty, The Republic of Alberta, The Newfoundland Patriot -- Advocate independence of Newfoundland and Labrador, Ontario Independence League, Cape Breton Liberation Army, Mouvement de libération nationale du Québec (MLNQ)	142	Bilinen bir zarar yok
Fransa	Corsica Nazione, Partit Occitan, Union Démocratique Bretonne, Iparretarrak (IK), Nationalforum Elsaß-Lothringen, National Forum of Alsace, The Savoy League .	220	Bilinen bir zarar yok
İtalya	Lega Nord, The Two Sicilies, Sardinians in Italy, Sardigna Natzione (Sardinian Nation), Secession fever in Italy.	123	Bilinen bir zarar yok
Türkiye	PKK	86	~30,000 can kaybı + ~\$200 milyar maddi kayıp

Ek-2 TABLO: 2001-2010 YILLARI ARASINDA TRAFİK KAZALARINDA BAZI AB ÜLKELERİYLE MUKAYESELER

ülke adı	Nüfus (milyon)	taşıt sayısı / 1000 kişi	Toplam kaza sayısı x1000	Top. kaza / taşıt s.	ölüm / nüfus (%)	düzeltil*. ölüm / nüfus	ölüm / kaza (%)	düzeltil. ölüm / kaza	yaralı / nüfus (%)	düzeltil. yaralı / nüfus	yaralı / kaza (%)	düzeltil. yaralı / kaza
Türkiye	72.0	235	77	328	0.06	0.26	57	0.24	1.9	0.81	1.77	0.75
Almanya	82.5	558	339	608	0.07	0.13	17	0.03	5.33	0.96	1.3	0.23
İspanya	43.2	479	94	196	0.11	0.23	50	0.10	3.2	0.67	1.47	0.31
Fransa	60.3	494	85	172	0.09	0.18	61	0.12	1.8	0.36	1.27	0.26
İtalya	58.5	571	225	394	0.10	0.18	25	0.04	5.42	0.95	1.41	0.25
Hollanda	16.3	457	28	61	0.05	0.11	29	0.06	2.05	0.45	1.2	0.26

(*) Düzeltilmiş rakamlar, 1000 kişiye düşen taşıt sayısına göre düzeltilmiş anlamındadır.